

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Tolmin

Šifra: 3410-89/2021-2

Datum: 14. 12. 2021

OBČINA TOLMIN

Oddelek za gospodarstvo, negospodarstvo in finance

Ulica padlih borcev 2

5220 TOLMIN

Zadeva: Predlog za namensko porabo koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (proračun Občine Tolmin)

Spoštovani,

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Tolmin, s tem dopisom predlaga, da Občina Tolmin uvrsti v letni načrt ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire v občini Tolmin **za leto 2022** tudi ukrepe iz priloge tega dopisa, in sicer:

+ Učni gozdiček Sovodenj: **2.900,00 €.**

+ Gozdna učna pot Kozlov rob: **1.869,52 €.**

SKUPAJ = 4.769,52 €.

Lep pozdrav.

Pripravil:
Danijel OBLAK, u.d.i.gozd.

Vodja OE Tolmin:
Edo KOZOROG, u.d.i.gozd.

Dostaviti:

1. Občina Tolmin
2. Spis, tu

PRILOGE:

PRILOGA 1: utemeljitev vloge za Učni gozdiček Sovodenj.....	2
PRILOGA 2: predlog ukrepov varstva in vlaganj v »UGS« v letu 2022.....	2
PRILOGA 3: utemeljitev vloge za Gozdno učno pot Kozlov rob	3
PRILOGA 4: predlog ukrepov varstva in vlaganj v GUP Kozlov rob v letu 2022	3

PRILOGA 1: utemeljitev vloge za Učni gozdiček Sovodenj

Občinski svet Občine Tolmin je na svoji 10. seji 8. novembra 2011 sprejel Odlok o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini Tolmin (*Uradni list RS, št. 93/2011*), na podlagi katerega je omogočeno Občini Tolmin namenjati sredstva za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire v občini Tolmin.

Učni gozdiček Sovodenj (v nadaljnjem besedilu: UGS) je gozdni (po)učni objekt, katerega poslanstvo je poučevanje in informiranje obiskovalcev, predvsem otrok od 5. do 10. leta starosti, o rastlinskem in živalskem svetu gozda, s ciljem vzgoje pozitivnega odnosa do narave. Ob tem se obiskovalci seznanjajo z vlogo gozda in si širijo naravno obzorje, izoblikujejo odnos do narave kot naše skupne dediščine in spoznavajo naravne vrednote. Poudarek je na učenju za življenje in vzgoji za celostno pojmovanje gozda kot nosilca kvalitete življenja in bivanja tudi s ciljem osveščanja, promocije in preventivnega varstva rastlinskega in živalskega sveta.

Katastrska občina: 2248 – Tolmin

Posestni list in zemljiškoknjižni vložek: 920

Parcelna številka: 1206/1

Lastništvo: Republika Slovenija, Dunajska 58, 1000 Ljubljana

Učni gozdiček Sovodenj na delu parcele 1206/1 ()

PRILOGA 2: predlog ukrepov varstva in vlaganj v »UGS« v letu 2022

Opomba: vse cene so v evrih (€). DDV je vključen v ceno.

UKREP VARSTVA IN VLAGANJ	VRSTA STORITVE	SKUPAJ STROŠEK
urejanje grmišč, gozdnih jas, gozdnega roba (za malo divjad)	ureditev UGS (čiščenje grmovja, oslabeledih dreves, obvejevanje, odstranjevanje bršljana, odstranjevanje smeti, ...)	180
izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov	vzdrževanje in obnova tablic drevesnih in grmovnih vrst	680
izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov	izdelava table in lesenih palic, postavitve in dokončanje dendrofona	1.450
izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov	obnova bivaka	590
SKUPAJ		2.900

PRILOGA 3: utemeljitev vloge za Gozdno učno pot Kozlov rob

Kozlov rob z gradom na vrhu je že vsaj od 12. stoletja dominanten element v tolminski kulturni krajini. Skozi zgodovino je imel različne simbolne vloge. Za nekdanje podložnike je bil simbol fevdalne oblasti in znamenitega tolminskega punta. Domnevni Dantejev obisk še danes simbolizira skrivnostnost zgodovine Tolminske. Med soško fronto je bil ključna utrjena in opazovalna točka pri obrambi tolminskega mostišča. Danes je Kozlov rob mestni gozd namenjen rekreaciji in vsakodnevnim stikom krajanov z naravo in je razglašen kot gozd s posebnim namenom (Uradno glasilo št. 11/1998).

Sanirane in utrjene razvaline nekdanjega gradu so razglašene za kulturni spomenik (Uradno glasilo št. 5/1990). Zaradi izjemnega simbolnega pomena ima vse pomembnejšo vlogo tudi za identiteto ožje in širše Tolminske in pri razvoju turizma. Vse omenjene vloge povezuje Gozdna učna pot, ki poteka po sprehajalni poti na Grad in obiskovalca seznanja z znamenitostmi Kozlovega roba in širše Tolminske.

Z ureditvijo poti na severni strani Kozlovega roba pa se odpira možnost za seznanjanje javnosti z dodatnimi poučnimi vsebinami.

PRILOGA 4: predlog ukrepov varstva in vlaganj v GUP Kozlov rob v letu 2022

Opomba: vse cene so v evrih (€). DDV je vključen v ceno.

UKREP VARSTVA IN VLAGANJ	VRSTA STORITVE	SKUPAJ STROŠEK
izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov	izdelava in postavitve novih informacijskih tabel na »Grajski poti«	1.219,52
izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov	izdelava in postavitve tabel na novih poučnih točkah	650,00
SKUPAJ		1.869,52

LOVSKA ZVEZA GORNJE POSOČJE

Rutarjeva ulica 35, 5220 Tolmin

www.lzgp.si info@lzgp.si

matična št.: 2052784, davčna št.: SI21307903, TRR: 04753-0001277879 pri Nova KBM d.d.

društvo, zveza društev je vpisana v register društev pri UE Tolmin pod zaporedno št.: 281

dejavnost: lov in lovske storitve

zveza lovskih družin BOVEC, ČEZSOČA, DREŽNICA, KOBARID, LJUBINJ, LOG POD MANGARTOM,
MOST NA SOČI, PLANOTA, PODBRDO, SOČA, SMAST, TOLMIN, TREBUŠA in VOLČE

PROGRAM AKTIVNOSTI TRAJNOSTNEGA GOSPODARJENJA Z DIVJADJO V OBČINI TOLMIN ZA LETO 2022

Skladno z veljavnim Odlokom o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini Tolmin, ki ga je sprejel Občinski svet Občine Tolmin na 10. seji 8. 11. 2011, je Lovska zveza Gornje Posočje izdelala predlog Programa aktivnosti trajnostnega gospodarjenja z divjadjo v občini Tolmin za leto 2022 (v nadaljevanju: program), kot podlago za črpanje namenskih sredstev proračuna Občine Tolmin za leto 2022 iz naslova koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo.

Program je sledeč:

- Izvajanje izobraževalnih in promocijskih aktivnosti na področju varstva in vlaganj v naravne vire, zlasti izobraževanje in osveščanje otrok v vrtcih in osnovnih šolah o pravilnem odnosu do naravnih virov (informativno-promocijski materiali, učne poti, razstave, delavnice in podobno),
- izobraževanje širše javnosti z opremljanjem (po)učnih objektov s področja lovstva, trajnostnega gospodarjenja z divjadjo in varovanja naravnega okolja.

Predstavitev in opis posameznih ukrepov po skupinah

1. Lovski izpit za mlade lovce. Celotno izobraževanje za lovski izpit izvaja predavateljski aktiv. Predavatelji imajo ustrezne strokovne reference s področja lovstva in ustrezne pedagoške reference. Organiziranje strokovnega izobraževanje mladih za lovce se izvaja z namenom povečati zanimanje za lovsko dejavnost v tolminski občini. Izobraževanje zajema področje varnega rokovanja z lovskim orožjem, prvo pomoč in lovski predmetnik z lovskimi vsebinami, ki so potrebne za lovski izpit.
2. Strokovno in funkcionalno izobraževanje za mlade lovce, širšo lovsko javnost, lastnike kmetijskih zemljišč, lastnike gozdov in ostalo zainteresirano javnost. Posamezno izobraževanje glede na vrsto (tematiko) in obseg poteka en ali dva dni v obliki predavanj, vaj, praktičnega prikaza in terenskega dela. V letu 2022 je načrtovano izobraževanje za izobraževanje za starešine lovskih družin, zakonodaja, izobraževanje za lovske mentorje ter izobraževanje za nudenje prve pomoči.

FINANČNI DEL

Programa aktivnosti trajnostnega gospodarjenja divjadjo v občini Tolmin za leto 2022

skupina ukrepov	ukrep	predlagatelj, nosilec	izvajalec	opis in obseg aktivnosti	ocena stroškov
1	1/1	Lovska zveza Gornje Posočje	Lovska zveza Gornje Posočje	lovski izpit za mlade lovce, izobraževanje zajema področje varnega rokovanja z lovskim orožjem v obsegu 10 ur, prvo pomoč v obsegu 2 uri in lovski predmetnik z lovskimi vsebinami, ki so potrebne za lovski izpit v obsegu predavanj 60 ur.	2.200,00 €
	1/2	Lovska zveza Gornje Posočje	Lovska zveza Gornje Posočje	strokovno in funkcionalno izobraževanje za mlade lovce, njihove mentorje in širšo lovsko javnost, lastnike kmetijskih zemljišč, lastnike gozdov in ostalo zainteresirano javnost, 6 enodnevni izobraževanj, obseg enega izobraževanja 4 do 5 ur	800,00 €
				SKUPAJ	3.000,00 €

Program aktivnosti trajnostnega gospodarjenja z divjadjo v občini Tolmin za leto 2022 je pripravila Lovska Zveza Gornje Posočje, na podlagi razpoložljivih finančnih sredstev s katerimi upravlja Občina Tolmin.

Tolmin, september 2021

Aljoša Mozetič, predsednik

Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči
Most na Soči 18 A
5216 Most na Soči

številka: 410-1/2021-31

Most na Soči, 04. 10. 2021

Občina Tolmin
Ulica padlih borcev 2
5220 Tolmin

Prošnja za uvrstitev Programa naravoslovne in naravovarstvene dejavnosti v Načrt ukrepov

Spoštovani

v prilogi pošiljam Program naravoslovne in naravovarstvene dejavnosti za otroke, učence in dijake tolminskih zavodov s katerim Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči kandidira za sredstva iz koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v Občini Tolmin.

Prosim, da naš program po 7. alineji drugega odstavka drugega člena Odloka o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v Občini Tolmin (Uradni list RS, št. 93/2011) predlagate in uvrstite v Načrt ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire Občine Tolmin za leto 2022.

Hvala in lep pozdrav.

Ciril Makovec,
ravnatelj

Priloge:

- Program za izvedbo naravoslovne in naravovarstvene dejavnosti za otroke, učence in dijake tolminskih zavodov za leto 2022.

Številka: 410-1/2021-32

Most na Soči, 04. 10. 2021

Občina Tolmin
Ulica padlih borcev 2
5220 Tolmin

Program za izvedbo naravoslovne in naravovarstvene dejavnosti za otroke, učence in dijake tolminskih zavodov

OŠ Most na Soči nadaljuje z aktivnostmi pri uveljavljanju naravoslovnega programa med vrtci, osnovnimi šolami, gimnazijo in drugimi.

Na osnovi že podpisanega Dogovora o sodelovanju pri izvajanju naravoslovne in naravovarstvene dejavnosti med Triglavskim narodnim parkom, Lovsko zvezo Slovenije in Osnovno šolo Dušana Muniha Most na Soči v letu 2011, smo v decembru 2012 uradno odprli tudi INFO točko Lovske zveze Slovenije, ki je skupaj z INFO točko Triglavskega narodnega parka dodatna promocija naravoslovnega programa in podpisnic dogovora.

Izvajalec programa OŠ Most na Soči dobiva zelo pozitivne reference od vseh udeležencev, predvsem zaradi specifične ponudbe in usklajenosti programa z učnimi načrti in tudi zaradi brezplačne predstavitve za otroke, učence in dijake Občine Tolmin, kjer je sredstva v skladu z Odlokom o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, v letu 2020 prispevala Občina Tolmin. Med januarjem 2020 in decembrom 2021 smo naravoslovni program v okviru naravoslovnih dni in predstavitve naše učilnice izvedli za manj učencev kot je bilo predvideno, saj nam ukrepi niso dovoljevali sprejemanja zunanjih skupin učencev drugih šol ali vrtcev. Vseeno pa smo uspeli enoletni program izpeljati skozi dve šolski leti. Nadejamo se, da se bo v letu 2022 stanje epidemije umirilo in bo spet mogoč obisk zunanjih skupina drugih šol in vrtcev v naši biološki učilnici.

Vsebino programa koristijo tudi lovci Lovske zveze Gornje Posočje za izobraževanje lovskih pripravnikov in drugih izobraževanj ter druge skupine iz Slovenije in zamejstva.

Odločili smo se, da bomo obogaten naravoslovni program za zunanje skupine izvajali tudi v letu 2022.

Občina Tolmin je 8. 11. 2011 sprejela Odlok o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini Tolmin. V 2. členu, v alineji 7, 8, 9 in 10 je navedena namenska uporaba za vsebine, ki jih skladno z Letnim delovnim načrtom zavoda že več let uspešno izvajamo. Vsebino iz alineje 7 in 8 izvajamo v sklopu ponudbe naravoslovne dejavnosti, ki smo jo razvili s postavitvijo in vsakoletnim dopolnjevanjem unikatne naravoslovne učilnice in predstavitvijo naravoslovnih filmov, ki jih izdelujemo na naši šoli. Zbirko filmov letno dopolnjujemo. Še posebej smo veseli, da se z montažo filmov in snemalno dejavnost na šoli ukvarja kar veliko število učencev, ki ob podpori zunanjega sodelavca svoje izdelke redno objavljajo na spletnih straneh naše šole. Tudi to je rezultat večletnega delovanja našega naravoslovnega programa, ki učence usmerja tudi na zaposlitvena področja.

Vsebine iz alineje 9 in 10 izvajamo preko EKO šole, kjer certifikat potrjujemo vsako leto posebej.

Z namenom, da bi vsem šolam in vrtcu v občini Tolmin tudi v letu 2022 omogočili brezplačno udeležbo na naravoslovnem programu, prosimo, da Občina Tolmin skladno z vsebino Odloka o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini Tolmin nameni zavodu OŠ Most na Soči predlagana sredstva. Predlagamo še, da se glede na spremenjeno finančno stanje družin dodatno ovrednoti tudi prevoz do OŠ Most na Soči in nazaj. Taka odločitev bi pri starših naletela na zelo pozitiven odziv.

Kratka predstavitev programa

1. Vsebina in obseg dejavnosti v letu 2022

Izvajalec programa: Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči

Vsebina programa za vrtec in osnovno šolo, šolo za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami in gimnazijo:

- Delo z eksponati, delovnimi listi, razlaga in poročanje v biološki učilnici skladno z učnimi načrti.
- Prikaz naravoslovnih filmov, razlaga življenja in življenjskega prostora divjadi na Tolminskem. Kakšen je odnos človeka do narave in kako bolje spoznati naravne zakonitosti skozi objektiv fotoaparata in kamere.

Obseg dela za eno skupino je 3 ure:

- 2 uri dela na skupino v biološki učilnici,
- 1 ura dela na skupino s prikazom filmov

Pričakovano število skupin v letu 2022 je 8:

- OŠ Tolmin s podružnicami: 3 skupine
- OŠ Most na Soči: 1 skupina
- OŠ Podbrdo: 1 skupina
- Vrtec Tolmin: 1 skupina
- Vrtec Most na Soči: 1 skupina
- Podružnice OŠ Most na Soči: 1 skupina

Število predavateljev: 2

Cena storitev:

150,00 € na skupino

Predvideno 8 skupin

Skupaj = 1200,00 €

Zraven teh skupin izvaja učiteljica ob pomoči drugih delavcev šole vsako leto še dodatne naravoslovne dneve za učence naše šole: 2 skupini za učence 7. razreda, 1 skupina za otroke iz vrtca, 1 skupina za učence OPB, 2 skupini za učence 4. in 5. razreda.

Ciril Makovec,
ravnatelj

Priloga:

- Izobraževalni program iz naravoslovja na OŠ Most na Soči izpeljan iz učnih načrtov za posamezno starostno stopnjo

Priloga:

Izobraževalni program iz naravoslovja na OŠ Most na Soči izpeljan iz učnih načrtov za posamezno starostno stopnjo

VRTEC

TEME S CILJI	METODA DELA
Otrok <ul style="list-style-type: none">• spoznava značilnosti okolja, ki so pomembne za lokalno skupnost: pokrajinski muzej, arheološke izkopanine, biološka učilnica,• spoznava različne živalske vrste ter njihove značilnosti,• doživlja in spoznava živo in neživo naravo v njeni raznolikosti, povezanosti, stalnem spreminjanju in estetskih razsežnostih,• odkriva, spoznava in primerja živo in neživo naravo,• spoznava, da se živa bitja razmnožujejo, živijo in umrejo,• spozna različne pristope spoznavanja narave.	Opazovanje, primerjanje, poslušanje razlag in zgodb. Uporabljeni eksponati: <ul style="list-style-type: none">• zvočni zapisi oglašanja živali• preparirane živali• različne sledi živali v naravi – rogovje, perje, odtisi, izbljuvki• fotografije v klopeh

PRVO VIZ OBDOBJE

TEME S CILJI	METODE DELA
Učenci <ul style="list-style-type: none">• prepoznajo, poimenujejo in primerjajo različna živa bitja in okolja,• vedo, da je življenje živih bitij odvisno od drugih bitij in od nežive narave,• znajo poiskati razlike in podobnosti med rastlinami in živalmi,• vedo, da se živali prehranjujejo z rastlinami, drugimi živalmi ali obojim,• spoznajo, da imajo živali potomce, ki navadno izhajajo iz samca in samice, in da so potomci njim podobni,• razlikujejo in opišejo živa bitja in okolja, v katerih živijo, ter kako ponavljajoče se spremembe vplivajo nanje (noč – dan, letni časi),• znajo opisati in razlikovati značilna okolja v Sloveniji ter živali in rastline v njih (gozd),• vedo, da so spremembe v okolju včasih za živali ali rastline ugodne, včasih pa škodljive, lahko pa so za nekatere ugodne in za druge škodljive.	<ul style="list-style-type: none">➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih➤ poslušanje razlage in zgodb➤ skiciranje in oblikovanje Uporabljeni eksponati: <ul style="list-style-type: none">• rogovje• table s prikazom populacije• preparirani primerki živali• koža – dlaka, perje• primerki poškodb kosti, lobanje,• kljuni in noge, noge s kopiti in podplati• odtisi – sledovi

DRUGO IN TRETJE VIZ OBDOBJE

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>4. RAZRED</p> <p>RAZVRŠČANJE ŽIVIH BITIJ Učenci</p> <ul style="list-style-type: none">• razvrstijo živa bitja v skupine po skupnih značilnostih,• opredelijo vrsto kot osnovno enoto za razvrščanje in spoznajo glavne skupine živih bitij,• prepoznajo najpogostejše vrste živali okolja,• razložijo zunanjo zgradbo vretenčarjev, povežejo zunanji videz živali z njenim načinom življenja, spolom, okoljem ipd.,• ugotovijo, da so živa bitja prilagojena na okolje, v katerem živijo, in da se do določene mere lahko prilagajajo spremembam v okolju.	<ul style="list-style-type: none">➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih➤ poslušanje razlage in zgodb➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none">• hrbtenica, lobanje, ptičji kljuni in noge• koža – dlaka, perje• preparirani primerki živali• fotografije v mizah• okostja
<p>5. RAZRED</p> <p>TOPLOTA IN TEMPERATURA Učenci</p> <ul style="list-style-type: none">• opišejo različne vrste toplotne izolacije živih bitij in utemeljijo pomen. <p>ŽIVA BITJA IZMENJUJEJO SNOVI Z OKOLICO IN JIH SPREMINJAJO Učenci</p> <ul style="list-style-type: none">• pojasnijo, da so živali (glede hrane) odvisne od rastlin: neposredno kot rastlinojedci in posredno kot mesojedci,• po videzu sklepajo, ali je žival plenilec ali ne,• utemeljijo medsebojno odvisnost živih bitij v naravi. <p>PREHRANJEVALNE VERIGE IN SPLETI Učenci</p> <ul style="list-style-type: none">• sestavijo preproste prehranjevalne verige in jih povežejo v prehranjevalne spletke,• razložijo pomen prepletanja prehranjevalnih verig v prehranjevalne spletke za ravnovesje v naravi,• utemeljijo pomen trajnostnega razvoja.	<ul style="list-style-type: none">➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih➤ poslušanje razlage in zgodb➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none">• koža – dlaka, perje• različne lobanje, kljuni, noge• fotografije v mizah• izbljuvki

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>6. RAZRED</p> <p>POMEN RASTLIN V EKOSISTEMU IN POMEN ZA ČLOVEKA Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da populacijo sestavljajo vsi osebki neke vrste, ki v določenem času živijo skupaj na določenem prostoru, in da imajo populacije v ekosistemu določeno vlogo (proizvajalci, potrošniki, razkrojevalci), • spoznajo, da vse populacije, ki živijo skupaj, in neživi dejavniki okolja, v katerem živijo, sestavljajo ekosistem. <p>VPLIVI ČLOVEKA NA OKOLJE Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, kako lahko sami z ustreznim ravnanjem prispevajo k varovanju okolja, in se ob tem zavedo pomembnega vpliva vsakega posameznika na okolje. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fotografije v mizah • table s prikazom populacij
<p>7. RAZRED</p> <p>ZVOK Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da ljudje in živali uporabljamo zvok za izmenjavo podatkov (sporazumevanje). <p>ZGRADBA IN DELOVANJE ŽIVALI Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo osnovno zgradbo glavnih gradbenih tipov vretenčarjev, • razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin in prilagoditvami, povezanimi s premikanjem (oblike okončin, telesne oblike); živali se premikajo predvsem zaradi iskanja hrane, umika pred neugodnimi abiotскими razmerami, bega pred plenilci in razmnoževanja, • razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem (na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvočni zapisi oglašanja živali • deli okostja vretenčarjev (hrbtenica, noge, lobanje) • odtisi sledi, kljuni, noge ptic, dlaka • fotografije v mizah • preparirani primerki živali <p>table s prikazom populacij</p>

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>7. RAZRED</p> <p>RAZVRŠČANJE ŽIVALI Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in uporabijo osnovna merila za razvrščanje živali, • spoznajo skupne značilnosti organizmov, na podlagi katerih jih uvrščamo v določeno skupino in na preprostih primerih spoznajo, da sorodne vrste združujemo v rodove, sorodne rodove v družine, sorodne družine v redove, te v razrede, razrede pa v debla, • razvrstijo živali v bližnjem ekosistemu v širše sistematske kategorije z uporabo določevalnih ključev. <p>ZGRADBA IN DELOVANJE EKOSISTEMOV Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prilagoditve značilnih predstavnikov živali v gozdu na žive in nežive dejavnike okolja (plen – plenilec). <p>ČLOVEK SPREMINJA EKOSISTEME Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen biotske pestrosti za stabilnost ekosistema, • razumejo, da v naravi ni koristnih ali škodljivih vrst, • razumejo, da biotsko pestrost ohranjamo z neposrednim varovanjem vse narave in biosfere nasploh. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvočni zapisi oglašanja živali • deli okostja vretenčarjev (hrbtenica, noge, lobanje) • odtisi sledi, kljuni, noge ptic, dlaka • fotografije v mizah • preparirani primerki živali <p>table s prikazom populacij</p>
<p>8. RAZRED</p> <p>Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumejo pretok energije in kroženje snovi skozi žive sisteme, • razumejo hierarhičnost oziroma organizacijske ravni in medsebojno povezanost živih sistemov, • razumejo dejavnike, ki vplivajo na stabilnost oziroma nestabilnost ekosistemov, poznajo štiri skupine organizmov in razumejo njihove vloge v ekosistemu in razvijajo zmožnost za primerjanje in določanje vrst pogostih organizmov, • na podlagi znanja in razumevanja razvijajo ustrezen in odgovoren odnos do narave ter interes za njeno aktivno ohranjanje, • se učijo na podlagi opazovanj (veščine rokovanja z biološkim materialom), • se ozaveščajo o nujnosti trajnostnega razvoja in razumevanja družbene in lastne odgovornosti za prihodnost ekosistemov in biosfere. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fotografije v mizah • table s prikazom eksponatov <p>za primerjanje so primerni vsi eksponati</p>

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>9. RAZRED</p> <p>RAZVRŠČANJE ORGANIZMOV Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da razvrščanje organizmov v skladu z njihovimi značilnostmi in sorodnostjo obravnava sistematika, • spoznajo, da znanost vsako vrsto poimenuje z dvodelnim latinskim imenom, ki je bolj stalno in nedvoumno, kot so ljudska imena in da je ta način poimenovanja vrst uvedel Linne. <p>VPLIV ČLOVEKA NA NARAVO IN OKOLJE Učenci</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumejo, da biotsko pestrost ohranjamo z neposrednim varovanjem vse narave in biosfere nasploh, s sonaravno rabo krajine in trajnostnim razvojem, še posebej na zavarovanih območjih, spoznajo namen (slovenske in mednarodne) področne zakonodaje, • spoznajo nekatere redke in ogrožene vrste v lastnem okolju, • razumejo vplive človeka na biotske sisteme (organizmi, ekosistemi, biosfera) in te vplive raziščejo v lastnem okolju (urbanizacija, prekomerna raba naravnih virov, degradacija in drobljenje ekosistemov, onesnaževanje okolja idr.), • razumejo načela trajnostnega razvoja in s svojim ravnanjem prispevajo k trajnostnemu razvoju v lastnem okolju in se aktivno vključujejo v ozaveščanje o tej problematiki, • spoznajo, da lahko okolje zaradi naravnih vzrokov in človekovih dejavnosti vsebuje snovi, ki so škodljive za druge organizme. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje <p>Uporabljeni eksponati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • table s prikazom populacij • preparirani primerki živali • slikovno gradivo – fotografije v klopeh

GIMNAZIJA (končna vsebina bo dogovorjena naknadno)

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>VPLIV ČLOVEKA NA NARAVO IN OKOLJE</p> <p>Dijaki</p> <ul style="list-style-type: none">• razumejo, da biotsko pestrost ohranjamo z neposrednim varovanjem vse narave in biosfere nasploh, s sonaravno rabo krajine in trajnostnim razvojem, še posebej na zavarovanih območjih, spoznajo namen (slovenske in mednarodne) področne zakonodaje,• spoznajo nekatere redke in ogrožene vrste v lastnem okolju,• razumejo vplive človeka na biotske sisteme (organizmi, ekosistemi, biosfera) in te vplive raziščejo v lastnem okolju (urbanizacija, prekomerna raba naravnih virov, degradacija in drobljenje ekosistemov, onesnaževanje okolja idr.),• razumejo načela trajnostnega razvoja in s svojim ravnanjem prispevajo k trajnostnemu razvoju v lastnem okolju in se aktivno vključujejo v ozaveščanje o tej problematiki,• spoznajo, da lahko okolje zaradi naravnih vzrokov in človekovih dejavnosti vsebuje snovi, ki so škodljive za druge organizme. <p>ZGRADBA IN DELOVANJE ŽIVALI</p> <p>Dijaki</p> <ul style="list-style-type: none">• spoznajo zgradbo glavnih gradbenih tipov vretenčarjev,• razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin in prilagoditvami, povezanimi s premikanjem (oblike okončin, telesne oblike); živali se premikajo predvsem zaradi iskanja hrane, umika pred neugodnimi abiotskimi razmerami, bega pred plenilci in razmnoževanja,• razumejo povezavo med telesno zgradbo omenjenih živalskih skupin ter prilagoditvami in značilnostmi, povezanimi s prehranjevanjem (na primer prebavila rastlinojedcev in mesojedcev, oblika zobovja pri sesalcih). <p>RAZVRŠČANJE ŽIVALI</p> <p>Dijaki</p> <ul style="list-style-type: none">• spoznajo in uporabijo merila za razvrščanje živali,• spoznajo skupne značilnosti organizmov, na podlagi katerih jih uvrščamo v določeno skupino, in na primerih spoznajo, da sorodne vrste združujemo v rodove, sorodne rodove v družine, sorodne družine v redove, te v razrede, razrede pa v debla,• razvrstijo živali v bližnjem ekosistemu v širše sistematske kategorije z uporabo določevalnih ključev.	<ul style="list-style-type: none">➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih➤ poslušanje razlage in zgodb➤ skiciranje in oblikovanje

TEME S CILJI	METODE DELA
<p>ZGRADBA IN DELOVANJE EKOSISTEMOV</p> <p>Dijaki</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prilagoditve značilnih predstavnikov živali v gozdu na žive in nežive dejavnike okolja. <p>ČLOVEK SPREMINJA EKOSISTEME</p> <p>Dijaki</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen biotske pestrosti za stabilnost ekosistema, • razumejo, da v naravi ni koristnih ali škodljivih vrst, • razumejo, da biotsko pestrost ohranjamo z neposrednim varovanjem vse narave in biosfere nasploh. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opazovanje, primerjanje, skiciranje, reševanje zastavljenih problemskih nalog na delovnih listih ➤ poslušanje razlage in zgodb ➤ skiciranje in oblikovanje